

Notat

Hvordan bliver kontanthjælpsreformen en succes?

Baggrund

Et af hovedelementerne i den påtænkte kontanthjælpsreform er, at en stor del af gruppen mellem 25 år og 30 år flyttes fra kontanthjælp til uddannelse. Danske Erhvervsskoler-Lederne er enig i, at uddannelse er en vigtig adgangsvej til arbejdsmarkedet for denne gruppe, og vi vil derfor bidrage konstruktivt til, at det lykkes.

En del af disse unge vil formentlig vælge en erhvervsuddannelse, og skal det blive en succes, er der en række kriterier, der skal være opfyldt. Som udgangspunkt skal kontanthjælpsmodtagerne ligesom alle andre på erhvervsuddannelserne være uddannelsesparate. Kan de ikke umiddelbart erklæres uddannelsesparate, skal der etableres særlige forløb for målgruppen.

Det er afgørende for erhvervsuddannelserne, at kvalitet og niveau ikke sænkes i et forsøg på at kunne rumme alle. I dette notat beskrives krav til uddannelsesparathed, muligheder, der skal skabes, for at blive det og alternativer til erhvervsuddannelse, som efter DE-L's mening bør indgå i den samlede pakke.

Uddannelsesplanen

Den unges parathed til erhvervsuddannelse bør vurderes, så der kan skabes en realistisk plan for den unges uddannelse. Proceduren bør være, at jobcentret udarbejder en uddannelsesplan efter en national standard. Uddannelsesplanen samler den viden, der er om den unges hidtidige uddannelse og erhvervs erfaring og er det dokument, der senere bruges som aftale mellem den unge, skolen og jobcentret.

Jobcentret indstiller den unge til uddannelsen, og erhvervsskolen vurderer efterfølgende uddannelsesparatheden. Dette gøres i en samtale mellem den unge og en vejleder på en erhvervsskole, som samtidig vurderer, hvilken vej gennem uddannelsen der er den mest hensigtsmæssige for den unge.

Den unge vurderes i forhold til en konkret uddannelse, så der tages højde for uddannelsernes forskelligheder, og en del af samtalen kan derfor have karakter af vejledning.

I forlængelse af vurderingen udarbejdes en endelig uddannelsesplan for den unge, hvoraf det fremgår, hvilke eventuelle forforløb den unge skal igennem, samt hvilke uddannelseselementer der indgår i den unges uddannelsesforløb. Den endelige uddannelsesplan godkendes af Jobcentret.

Hvad vil det sige at være uddannelsesparat til EUD¹?

For at den unge kan erklæres uddannelsesparat af jobcentret skal følgende være opfyldt:

1. Gennemført 9 års skolegang
2. Motiveret for at tage en uddannelse
3. Faglige kompetencer skal være tilstrækkelige til den konkrete uddannelse
4. Personlige kompetencer til at den unge kan sætte sig mål og trods modgang nå dem.
5. Sociale kompetencer så den unge kan indgå i et læringsfællesskab

Hvilke uddannelsesforløb?

På baggrund af vurderingen af den unges uddannelsesparathed tilrettelægges et uddannelsesforløb indenfor en af følgende kategorier:

1. **Ordinært grundforløb:** Hvis man lever op til ovenstående forudsætninger uden at have relevant erhvervserfaring.
2. **GVU-forløb:** S sammensat af relevante elementer fra erhvervsuddannelsernes hovedforløb og AMU, hvis de unge har relevant jobberfaring (på min. 2 år).
3. **Virksomhedspraktik:** Hvis den unges problem kun består i ikke at være motiveret for uddannelse, så er det en god ide at sende den unge i virksomhedspraktik. Derefter kan den unge starte på et ordinært grundforløb.
4. **Alment dannende forløb:** Hvis de faglige kompetencer er utilstrækkelige, skal den unge tilbydes et alment dannende forforløb af 12 ugers varighed, hvor de faglige udfordringer afklares, og der udarbejdes en plan for forløbet med resultatmål, som den unge selv har været med til at formulere. Der arbejdes mod målene ud fra en praktisk orienteret tilgang, hvor den unges kompetencer i dansk, matematik og naturfag er i fokus. Dette tilbud kan udbydes af erhvervsskoler på hold af 10-12 deltagere (og kræver således et særligt taxameter). Flere erhvervsskoler har erfaring med fx at arbejde ud fra konceptet i Plan B, læringsstile mv.

¹ Kilde: [UVM.dk Hvad er uddannelsesparathed af Torben Pilegaard Jensen, forskningsleder, AKF](http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Tvaergaende/2010/Klar-parat-uddannelse/Uddannelsesparathed-hvad)
<http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Tvaergaende/2010/Klar-parat-uddannelse/Uddannelsesparathed-hvad>

Der vil være en gruppe unge, som har så svage faglige forudsætninger, at de vurderes ikke at kunne bringes til et tilfredsstillende fagligt niveau. De skal tilbydes et EGU eller STU-forløb på en produktionsskole.

5. **Individuel udredning:** For den gruppe unge, der mangler de personlige eller de sociale kompetencer, skal tilbydes en større individuel udredning, som kommunerne må være ansvarlige for. Nogle vil have behov for behandlingsforløb (misbrugskonsulenter, psykologer, læger, sundhedsvejledere mv.) andre har behov for at få styr på de basale livsvilkår i forhold til bolig, økonomi, familieforhold mv. Disse unge vil typisk først kunne indgå i et uddannelsesforløb, når de har modtaget den nødvendige hjælp og behandling med deraf følgende bedring.
6. **Forforløb på 6 til 8 uger:** hjælper unge til at udvikle deres kompetencer til at indgå i forpligtende læringsfællesskaber sammen med andre unge. Der arbejdes med udvikling af de personlige og sociale kompetencer på hold med 10-12 deltagere. Disse forforløb kan udbydes af produktionsskoler, folkehøjskoler og muligvis nogle erhvervsskoler.
7. **Brobygningsforløb** på op til 12 måneder: Beskæftigelsesministeriet har iværksat dem som forsøg, hvor de unge introduceres og forløbene kvalificerer til erhvervsuddannelsessystemet. DE-L foreslår, at disse forsøg gøres permanente.

Kommunens ansvar

Det er kommunens ansvar at drage omsorg for samt afholde de nødvendige udgifter for at gøre de unge uddannelsesparate. Først når dette er sket, kan erhvervsskolerne inden for den almindelige ramme overtage ansvaret.

Derfor bør den unge både i forforløb og den indledende del af erhvervsuddannelsen have en fast kontaktperson fra kommunen, som følger den unge gennem hele forløbet.